

ZADATAK 5

Utvrđiti, grafički predstaviti i objasniti stopu indiferencije finansiranja, ako su dati sledeći podaci:

IZVORI FINANSIRANJA:

	Varijanta A	Varijanta B	Varijanta C
Sopstveni izvori	10.000.000	15.000.000	20.000.000
Dugovi (kamata 10%)	10.000.000	5.000.000	-
Ukupno	20.000.000	20.000.000	20.000.000

BILANS USPEHA (skraćeni):

	Varijanta A	Varijanta B	Varijanta C
Poslovna dobit	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Rashodi na ime kamate	1.000.000	500.000	-
Dobit pre oporezivanja	4.000.000	4.500.000	5.000.000
Porez na dobit (50%)	2.000.000	2.250.000	2.500.000
Neto dobit	2.000.000	2.250.000	2.500.000

* Da bi se utvrdilo da li finansijski leveridž deluje povoljno ili nepovoljno, neophodno je proceniti efekat različitog stepena zaduženosti preduzeća na neto dobitak i stopu prinosa na sopstvena sredstva. Ako pri očekivanim fluktuacijama nivoa aktivnosti i datom faktoru poslovnog leveridža, preduzeće slabo ili uopšte ne koristi finansijski leveridž i finansijska struktura će se slabo odraziti na varijacije koje se odnose na dejstvo poslovnog leveridža na sam neto dobitak, i na stopu prinosa na sopstvena sredstva.

U slučaju intenzivnijeg korišćenja finansijskog leveridža, struktura kapitala može samostalno da dovede do znatnog povećanja neto dobitka i stope prinosa na sopstvena sredstva, ali uz stalno prisutan rizik da eventualni pad poslovanja dovede do isto tako značajnih gubitaka i „topljenja“ sopstvenih sredstava.

Za testiranje dejstva finansijskog leveridža koristi se tačka indiferencije. **Tačka indiferencije** je onaj nivo poslovnih aktivnosti na kome poslovni dobitak, odnosno stopa prinosa na poslovna sredstva obezbeđuje istu stopu prinosa na sopstvena sredstva nezavisno od strukture kapitala, odnosno sopstvenih i tuđih izvora.

Obračun tačke indiferencije finansiranja:

premissa: stopa prinosa na ukupna poslovna sredstva = kamatnoj stopi

prema ovoj premisi se dalje sastavlja ili „crta“ novi bilans uspeha:

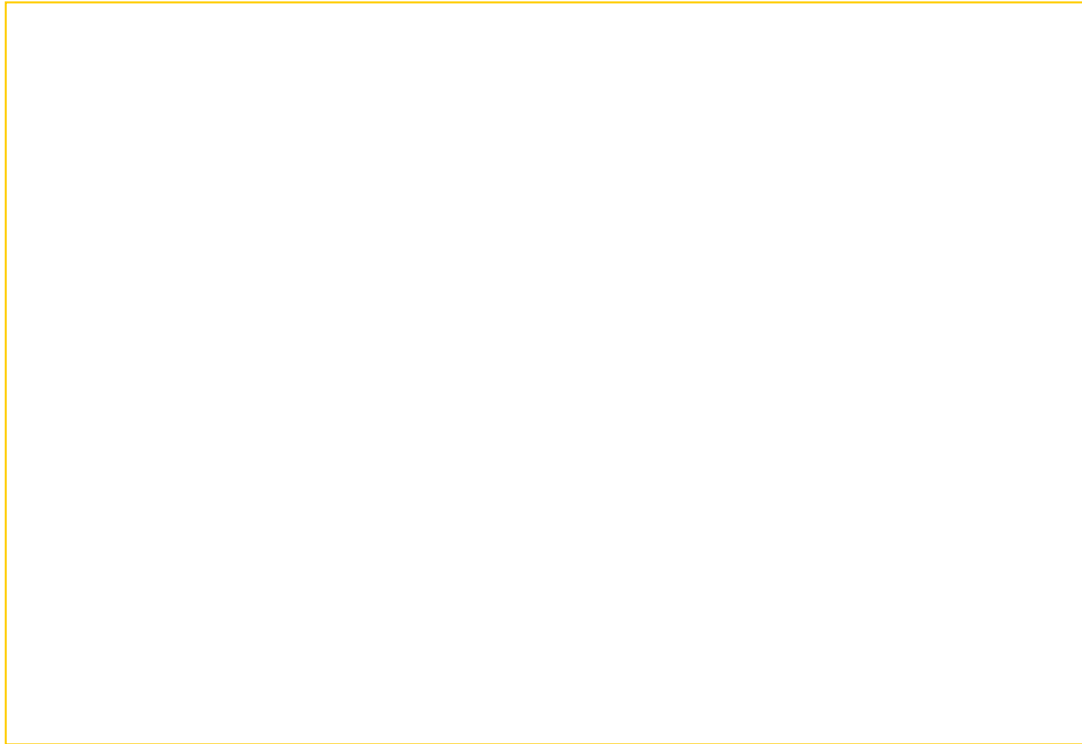
	Varijanta A	Varijanta B	Varijanta C
Poslovna dobit	2.000.000	2.000.000	2.000.000
(-) Kamate	1.000.000	500.000	-
Dobit pre oporezivanja	1.000.000	1.500.000	2.000.000
(-) Porez (50%)	500.000	750.000	1.000.000
Neto dobit	500.000	750.000	1.000.000
Stopa prinosa na ukupna poslovna sredstva	10%	10%	10%
Stopa prinosa na ukupna sopstvena sredstva	5%	5%	5%

komentar: Za bilo koju strukturu izvora tačka indiferencije finansiranja se dostiže pri stopi prinosa na ukupna poslovna sredstva od 10%, što odgovara obimu aktivnosti na kome se ostvaruje poslovni dobitak od 2.000.000 din. Pri stopi prinosa na ukupna poslovna sredstva od 10% i porezu od 50%, prinos na sopstvena sredstva iznosi 5% nezavisno od strukture kapitala. To je prelomna tačka finansiranja na kojoj se stopa prinosa na ukupna poslovna sredstva izjednačava sa cenom pozajmljenog kapitala. Iznad te tačke prinos na sopstvena

sredstva je viši što se preduzeće više finansira iz pozajmljenog izvora (čija je cena 10%) i obrnuto.

Dalje svako smanjenje poslovnog dobitka ispod 2.000.000 din. znači da preduzeće više plaća za pozajmljena sredstva nego što na njima zarađuje, što ima za posledicu da deo dobiti koji ostaje preduzeću na raspolaganju je srazmerno niži.

GRAFIČKI PRIKAZ:

zaključak: Ukoliko poslovni dobitak dugo varira u tački ili iznad tačke indiferenciranja postojeći način finansiranja se može smatrati dobrim.